

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

8. Regula est scala Jacob. Thema. Veditq[ue] in somnis scalam, & cacumen illius tangens cœlu[m]. Gen. 28.12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO VIII.
PRÆLIMINARIS

De octavo Stimulo observandi regulam;
quia est altera scala Jacob,
ad cœlum ducens.

T H E M A.

*Viditque in somnis scalam stantem super terram, & cacumen
illius tangens cœlum. Gen. 28.12.*

Scala Patriarchæ Jacob, quam vidit in Bethel, Theodoro, Pererio, & Hebrais, Divina providentiæ est symbolum; cui Deus tanquam causa prima, primùmque movens omnium, innititur: per quam Angeli providentiæ hujus ministri & executores, ascendunt & descendunt: duo scilicet latera sunt suavitas & fortitudo: Deus enim sapientiâ suâ infinitâ mundum gubernans, *attingit à fine usque ad finem fortiter & disponit omnia suaviter.*

Deinde scala hæc Tertulliano (in fine L. 3. contra Marcionem) symbolum est viæ, quâ justî ascensiones in

corde suo disponunt, in cœlestem patriam: duo latera sunt fides & operæ; vel verbum Dei & Sacramenta; gradus autem variarum legum & virtutum ascensus indigitant.

Alii SS. Patres & Ascetæ, propinquius ad propositum nostrum accedunt, & scalam hanc Jacob, regulæ seu disciplinæ religiose symbolum esse existimant: quâ verò ratione id intelligendam sit, præsentî exhortatione indicabimus, ut tantò alacrius Angelorum more, per hanc scalam primò ad perfectionem, ac deinde in cœlum ascendamus.

1. Viditque (Jacob) in somnis scalam. l. c. S. Bernardus serm. in illud: Ecce nos reliquimus omnia: Scala ait, hæc est disciplina religiosa, vel regula

1. Regula scilicet scilicet Jacob; Ordinis

Ordinis v. g. quâ Dilectus Dei Benedictus ascendit ad cœlum: duo latera sunt humilitas & vitæ asperitas: gradus sunt variaz regulæ & virtutum actus; scala enim arcta, arctam disciplinæ viam, quæ ducit ad cœlum significat: nam ut ait S. Augustinus in Sent. sent. 19. *Angusta est via quæ ducit ad vitam, & tamen per ipsam, nisi dilatato corde non curritur: quia iter virtutum, quo gradiuntur pauperes Christi, amplum est fidelium spem, est arctum sit infidelium vanitati.*

S. Bernardo consentit. S. Antoninus in Summa Theolog. p. 3, tit. 26. c. 10. § 11. *Bonum, inquit, Religionis significatum est nobili illâ scalâ Jacob, cuius gradus nulli sunt alii, quàm lectio- nis, meditationis, mortificationis, aliarumque similium exercitationum, quibus Religio constat. In hac ascendunt Angeli, ad hæc opera Dei offerenda; atque ad deferenda vicissim, ad religiosas animas, Sponsi munera, & beneficia descendunt. Ei porro incumbit Deus; quia ejus gratiâ & auxilio, omnia nostra studia nituntur; quæ eo tenente cadere non possunt; ipsæque est ascendentibus firmamentum; & pervenientibus in fine est premium: unde de ea verè dicitur; *Non est hic aliud nisi domus Dei, & porta cali.**

An non idem, Charissimi, de Regula à S. Ignatio, nobis porrecta, asserere poterimus: *Non est hic aliud nisi Domus Dei, & porta cali*, ad quam ipsa penetrat ac pertingit; si dilatato corde, & alaeri ac generoso animo per eam ascendamus; & licet arcta

videatur, vim tamen nobis inferendo, aditum nobis patefaciamus.

II. Latera hujus scalæ, quibus gradus iherent: sunt, humilitas & asperitas per quarum medium, omnes alii gradus ascendendi sunt. Vel latera scalæ sunt *sustine, & abstine*. Patientia & abnegatio, intra quæ, tanquam inter repagula currendum est ad cœlum. Vel latera sunt oratio & mortificatio, quibus omnes aliarum regularum & virtutum gradus inniuntur, & fulciuntur: sine quibus ad nullam virtutem pervenitur, nec pes à terra vel ad primum scalæ gradum elevatur. Orationi namque jungenda est mortificatio; quia mortificatio sine oratione est insipida & horrida; oratio sine mortificatione est sterilis & infructuosa. Mortificatio igitur fulciatur oratione, & oratio condia- tur mortificatione. Mortificatio, domat & jugulat concupiscentias, & passiones, scilicet cupidinem honoris, deliciarum, opum, commoditarum: oratio verò mentem mortificatam sustollit ad Deum: ab eoque cœlestes amores, sensus & spiritus haurit: quare mortificatio est quasi myrrha & sal putredinem à carne & mente nostra exsugens, eamque desiccans & à corruptione conservans: oratio verò est velut thus illam per fumum & ignem Deo adolens, offerens, & sacrificans. Ita Cassiodorus & Beda.

Quamobrem si per regularum gradus in cœlum conscendere cupimus, extra gemina hæc fulcra pedem non locemus: in omni gradu oratio & mortificatio latus nostrum stipe- necesse

II.
Later
scalæ.

II.
Gra
scalæ.

neceſſe eſt. Difficile eſt animam aſcendere ſarſum, gravatam rebus terrenis & onuſtam carnalibus affectio- nibus, illam vehementer detinentibus, & deorſum ſemper impellentibus; quibus tamen per mortificationem ablatis, facile ad ſuperna aſcendit. Levat mortificatio & alleviat; oratio addit pennas. Mortificatio ſuſtollit: nam ut inquit S. Auguſtinus ſerm. 171. de tempore ad Fratres. *Si unusquisque ſubigere paſſiones ſibi ſtudeat, ac ſuper eas ſtare conſueſcat; ex ipſis ſibi gradum conſtituit, quo poſſit ad ſuperiora conſcendere, elevabunt nos, ſi fuerint infra nos, de vitis noſtris ſcalam nobis facimus, ſi vitia ipſa calcamus.* Conculcatio ergo vitiorum, eſt incrementum virtutum, & paſſionum ſubjectio & abnegatio, cordis eſt ſublevatio, & in ſublimia erectio. Ex altera verò parte oratio, eſt adjutrix & ſuccollatrix, ſine qua aſcenſiones in corde ſuo nemo poteſt diſponere; nemo ſeſe abnegare, nemo vitium vincere, nemo de hoſtibus triumphare: orante Moyſe vincebat Iſrael, ceſſante illo vincebat Amalec. Hæc igitur duo fulcra omnino nobis neceſſaria ſunt; intra quæ ſi ambulemus tuti evadimus, extra quæ ſi pedem figamus, deviamus, exorbitamus, & ad Deum, cœleſtemque patriam non aſcendimus.

III.
Gradus
ſcalæ.

III Gradus hujus ſcalæ, ex mente S. Baſilii in Pfalm. 1. ſunt varia abdications & renuntiations, quæ in regulis quoque noſtris continentur: Scala, inquit, eſt aſcenſus ad perfectio- nem, culmen eſt charitas, gradus ſunt

decem gradus abrenuntiationis, quorū primus eſt, abdicare terrena, ut cum Apoſtoliſ dicat, *Ecce nos reliquimus omnia. Quid aliud petit à nobis Regula 8. Summarit: niſi ut ii, qui Societatem ingrediuntur, exiſtiment ſibi, quid quid in mundo habebant, relinquendum?*

Secundus gradus eſt. Eadem terrena cuncta oblivifci ſecundum illud Pfalmi 44. *Audi ſilia & vide & oblivifcere populum tuum, & Domum Patris tui.* Quid aliud innuit prædicta 8. regula, dum jubet nos mundo & amori proprio mori?

Tertius gradus eſt, eadem ut ſtercora odiſſe & averſari. Secundum Apoſtolum: *Omnia arbitror ut ſtercora.* An non idem regula exigit, omnem mundi affectum exuere, & mundo contraria totis viribus concupiſcere, præcipiens?

Quintus gradus eſt. Odiſſe animam ſuam propter Chriſtum: *Ut ne de vita quidem ſua, quidquam affectus ſit omnino, etiam ſi mortis habeat reſponſum.* ait S. Baſilius. Quid aliud requirit dicta regula, dum ait: *Unusquisque ſibi dictum exiſtinet illud: Qui non odit animam ſuam, non poteſt meus eſſe diſcipulus?*

Sextus eſt. Abnegare ſuum judicium & voluntatem: quod nobis mandat regula 31. dum vult: *veram nos abnegationem propria voluntatis & judicii habere.*

Septimus eſt, ſemper mortificare ſuas cupiditates, ut impleat illud Chriſti: *Abneget ſemetipſum & tollat crucem ſuam & ſequatur me.* An non hoc regula 12. nobis præſcribit, dum ait:

F. *Majus*

*Majus ac impensius studium cuiusque sit
quærere in Domino majorem sui abnega-
tionem, & continuam in rebus omnibus
mortificationem.*

Octavus sequi Christum, & discere
ab eo, quia mitis est & humilis corde.
Quid aliud à nobis Regula 18. 13. &
19. postulat?

Nonus est. Amare constanter & effi-
caciter proximos, etiam inimicos :
quid Regula 42. & toti instituto con-
formius, & intimius?

Decimus denique gradus est in quo
Dominus visus est, adherere Deo, il-
lique in uno spiritu uniri. Quæ est
hominis perfectio quæque primarius
ex Regula 2. Est Societatis nostræ
finis.

His addere possumus tot gradus,
quod alix in regulis nostris continen-
tur virtutes; ut enim Barlaam Josa-
phatum instruebat: *Virtutes quasi sca-
la quædam cæli sunt.* Teste Damasco
no in hist. c. 20. Per quas è terra in
cælum, ab exilio in patriam ascen-
dendum est: Et S. Bernardus serm. de
B. V. M. recenset duodecim humili-
tatis gradus. 1. Estodium peccati. 2.
Fuga delicti. 3. Metus odii. 4. In
omnibus his subesse Creatori. 5. Obe-
dire meliori. 6. Obedire compari. 7.
Obsequi inferiori. 8. Subesse sibi. 9.
Finem suum jugiter meditari. 10. O-
pera sua semper vereri. 11. Cogita-
tiones suas humiliter confiteri. 12. Per
omnia ad nutum Domini moveri. Per
hos gradus, ascendunt Angeli & sub-
limant homines & in Domo Patris
percipiunt lucidas mansiones. Atque
omnes hos gradus, regula nostra

complectitur, ut scrutanti patebit.

IV. *Angelos quoque Dei ascendentes
& descendentes per eam,* vidit Jacob.
Gen. 28. 12. Quid per Angelos hocce si-
gnificabimus, nisi Religiosos; præser-
tim vitæ mixtæ deditos, qui nunc per
orationem ad Deum ascendunt, nunc
per opem & auxilium descendunt ad
proximos. Sic S. Romualdus, ut in ejus
vita legitur, visu scælarum, ex ima terra
in cælum vertice pertingentis, per-
quam ascendentes intuebatur descen-
dentesq; Monachos albeni veste, Reli-
gionis perfectionem, ejusque habitum
designari, mirabiliter agnovit. Quo-
circa eundem locum à nobili viro ejus
domino cui nomen erat *Maldulo*, pe-
tiit & impetravit: ibidemque mona-
sterium sui Ordinis primarium adifi-
cavit. Anno Domini 1009. quod exin-
de *Camaldulum*, quasi campus Maldu-
li, est nuncupatum: situm id est juxta
Florentiam, in monte Apennino jam
à sexcentis annis & ultra, sanctorum
Eremitarum, Angelorum, inquam,
terrestrium copiâ florens. Religiosi
ergo sunt Angeli, angelicâ præsertim
caltitate & animi puritate dotati.

Quemadmodum autem Societatis
nostræ homines, ob castimoniam &
vitæ innocentiam oportet esse Ange-
los, ita quoque ut finem Societatis as-
sequantur, & officio suo faciant satis,
necesse est, ut sint Angeli *ascendentes
& descendentes.* Ascendentes, per con-
templationem, meditationem, oratio-
nem, & affectus anagogicos assidue
Deum dirigentes, ut inde robor, vires,
& spiritum hauriant; quo gratiâ &
cælestibus donis impleantur: ac postea
descen-

descendant ad proximum, & accepta à Deo lumina ac dona eis communiceant. Ideo S. Bernardus serm. 1. in Cant. & L. 2. de confid. c. 3. necessarium esse docet, ut ii qui alios Deo lucrari conantur, prius sint *conche, quam canales*: id est prius ad Deum ascendant, ut cœlestibus thesauris ditentur, quos deinde in alios profundant. Et S. Dionysius Areopagita c. 3. Ecclesiasticæ Hierarchiæ tradit: Decentissimus, divinarum rerum ordo est, ut primus communiceat atque impleatur sanctus Præsul his, quæ per illum distribuenda sunt cæteris, divinis donis & sic aliis tradat: deinde subdit: Quocirca & hi, qui divinis Magistris (priusquam digna illis conversatione capaces effecti sunt) abutuntur audacter, impuri, atque sacrâ lege extranei omnino censentur: Ut enim in solis radiis, tenuiores, limpidioresque substantiæ primâ influenti luce replentur, sicque exuberantem lucem in subsequentes, solis vice transfundunt; ita non sine periculo, divinis in rebus, quibusque aliis se duces præstare præsumet, qui non per omnia evaserit similis Deo. Ita S. Dionysius, Ex quo liquet, zelatoribus animarum prius ascendendum ad Deum per orationem & scalam virtutum, quàm

descendant ad lucrandos proximos, adeoque & nobis ascendendum esse, instar Angelorum & descendendum per scalam regularum nostrarum, quæ est scala altissimæ perfectionis.

Quæ cum ita sint, Dilectissimi, & Divina Providentia vobis scalam adeò præstantem è cœlo demiserit in terram: summam eidem & immortales grates referamus, & per eam ascendere strenuè conitiamur: idque inter duo latera, orationis & mortificationis, illa attollit, hæc promovet, illa ascendit, hæc fulcit, hæc laborat, & progreditur, illa dulcorat iter & laborem. Deinde omnes & singulos gradus virtutum regulis nostris expressos, ut humilitatis, patientiæ, paupertatis, castitatis, obedientiæ, zeli & charitatis alacriter conscendere satagamus. Quod ut levius accidat, nunc ascendamus ad Deum contemplando & orando, gratiamque obtinendo, nunc descendamus, ad proximum contemplata & obtenta divinitus illi communicando, quod si in his strenuè progressi fuerimus & usque ad vitæ suam perfectaverimus, tandem ad Deum O. M. scalam ianixum, cum plurimis animabus, quas lucrati fuimus, pervenimus, eoque in felici æternitate sine fine profueamus.

F 2

EXHOR.